

О. О. Кагало

Кременецько-Хотинський геоботанічний округ

КРЕМЕНЕЦЬКО-ХОТИНСЬКИЙ ГЕОБОТАНІЧНИЙ ОКРУГ – частина

Західноукраїнської геоботанічної підпровінції. Знаходиться у межах Терноп., Львів., Івано-Фр. і Чернів. обл. Клімат м'який, без сильних морозів та посух. Середня температура січня -4°C , липня $+18^{\circ}\text{C}$, середньорічна кількість опадів – 640–700 мм. Орографічно територія охоплює Гологоро-Кременець, Гостів.-Хотимир., Коршів.-Гвіздець. пасма, Опілля та Хотинську височину з абсолют. вис. 350–515 м над р. м. У ґрунт. покриві переважають різні підтипи сірих опідзолених ґрунтів, сформов. на лесоподіб. суглинках. Менш поширені опідзолені чорноземи. Для округу також характерні дерново-карбонатні ґрунти, що утворилися на мергелях крейдового віку та на вапняках і гіпсах третин. віку.

Природна рослинність займає бл. 35 % площі округу (ліси – 30 %, луки – 4 %, степи – 1 % і болота – менше 1 %). Переважають широколистяні ліси, пов'яз. з різними підтипами сірих опідзолених ґрунтів та опідзоленими чорноземами. Подекуди трапляються незначні ділянки релікт. соснових лісів зі степ. елементами у травостої на дерново-карбонат. ґрунтах. Широколистяні ліси представлені буковими, грабово-буковими, дубово-грабовими, їхніми похідними грабовими, частково дубовими та вільховими лісами. Для флори цих лісів (за винятком останніх) характерні центр.-європ. гір. види, до яких належать астранція велика, купина кільчаста, ожика лісова, крем'яник гарний тощо. Деякі з них, зокрема ялиця біла, зростали на тер. округу лише до 1950-х рр. Ліси поширені з певною висот. закономірністю: букові-дубово-грабові-дубові-дубово-соснові. Серед луків домінують заплавні (переважно болотисті). Трапляються невеликі ділянки суходіл. луків (справж. і зрідка остепнених) на непридат. для розорювання схилах пн. та зх. експозицій. Торф'янисті та справжні луки займають ще менші площі. Болота округу належать до долинних – це трав'яні та трав'яно-мохові евтрофні угруповання, що сформувалися у заплавах річок. Степ. рослинність пов'яз. із крутими схилами пд. експозиції з дерново-карбонат. ґрунтами, підстеленими мергелями, вапняками та гіпсами, або з відслоненнями цих порід; представлена екстразонал. лучними степами серед.-європ. типу, що має винятково важливе заг.-нац. природоохоронне значення. На тер. округу зростає низка

видів рослин, занес. до Червоної книги України (ковили волосиста, вузьколиста, найкрасивіша та пірчаста, підковка чубата, сонцесвіт сивий, очиток застарілий, скорзонера австрійська, відкасник татарниколистий, таволга польська, жовтозілля Бессера та ін.). У складі округу виділяють геоботан. р-ни: Кременецький дубово-грабових і дубово-соснових лісів, Гологоро-Вороняківський букових лісів, Щирецький дубових лісів, Микол.-Бережанський букових і дубово-грабових лісів, Бурштинський дубово-грабових лісів, Гвіздец.-Кіцманський дубово-грабових і дубових лісів і Хотинський букових, дубово-грабових і дубових лісів.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Геоботанічне районування Української РСР. К., 1977;
2. Природа Тернопільської області. Л., 1979;
3. Заверуха Б. В. Флора Волино-Подолли и ее генезис. К., 1985;
4. Природні умови та ресурси Тернопільщини. Т., 2011.

Бібліографічний опис:

Кременецько-Хотинський геоботанічний округ / О. О. Кагало // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3065>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).